

Betænkning afgivet af Udvalget for Digitalisering og It den 10. maj 2023

Betænkning

over

Forslag til lov om fravigelse fra obligatorisk digital selvbetjening

[af digitaliseringsministeren (Marie Bjerre)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget. Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraternes, Liberal Alliance, Enhedslistens, Radikale Venstres, Dansk Folkeparti, Alternativets og Nye Borgerliges medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1. Digitaliseringsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (SF, DD, LA, EL, RV, DF, ALT og NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse*. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 1.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige

Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraternes, Liberal Alliance, Enhedslistens, Radikale Venstres, Dansk Folkeparti, Alternativets og Nye Borgerliges medlemmer af udvalget mener, at systemet og teknologien bør være til for borgerne og ikke omvendt. Partierne noterer sig, at mange organisationer i deres høringssvar til lovforslaget har givet meget klart udtryk for, at der dels er behov for en løsning, som omfatter en større målgruppe, idet 17-22 pct. af borgerne vurderes at være digitalt udsatte, mens lovforslaget alene vedrører de 7 pct. af borgerne, der er fritaget fra Digital Post, og dels er behov for en mere enkel løsning, idet den

med lovforslaget omfattede målgruppe på 7 pct. af borgerne må antages i vid udstrækning også at finde det svært at navigere i den offentlige sektor i almindelighed, og at den i lovforslaget foreslåede løsning stadig vil være bureaukratisk for borgerne, idet der skal ansøges om fritagelse for hvert enkelt system hos de ansvarlige myndigheder, som ovenikøbet kan have forskellige procedurer.

Partierne noterer sig, at SF har anmodet digitaliseringsministeren om teknisk bistand til et ændringsforslag, der medfører, at borgerne på en gang vil kunne ansøge om fritagelse for digital post og for alle nuværende og fremtidige digitale selvbetjeningsløsninger, og som dermed vil tilstræbe et digitalt fripas for målgruppen, som foreslået i Justitias høringssvar. Partierne noterer endvidere, at ministeren har afvist anmodningen om teknisk bistand. Partierne har derfor selv udarbejdet og stillet et ændringsforslag, der medfører en lettere og forenklet proces for digital fritagelse. Partierne finder, det er ærgerligt, at ministeren ikke umiddelbart er åben for dialog om en bedre løsning på sigt, og understreger, at partierne er meget åbne for at drøfte andre modeller, jf. ministerens svar på spørgsmål 2 og 3. Partierne opfordrer kraftigt ministeren til at indkalde til drøftelser med henblik på at finde en mere ambitiøs model.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (SF, DD, LA, EL, RV, DF, ALT og NB):

Til § 2

1) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* Anmodning efter stk. 1 anses for indgivet, hvis den fysiske person ved fritagelse fra obligatorisk tilknytning til Digital Post har meddelt, at vedkommende ønsker at være fritaget fra alle offentlige myndigheders obligatoriske digitale selvbetjeningsløsninger.«

[Mulighed for én samlet fritagelse fra digital selvbetjening, digitalt fripas]

Af *digitaliseringsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, V, M, KF):

2) I stk. 2 udgår »om fravigelse«.
[Præcisering]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Formålet med ændringsforslaget er at lette og forenkle processen for anmodning om fritagelse fra digital selvbetjening for personer, der er fritaget fra Digital Post. Med ændringsforslaget vil borgerne på en gang kunne ansøge om fritagelse fra Digital Post og for alle nuværende og fremtidige digitale selvbetjeningsløsninger, og der tilstræbes dermed et digitalt fripas for målgruppen. De borgere, der er fritaget fra Digital Post, må antages i vid udstrækning også at finde det vanskeligt at navigere i den offentlige sektor i almindelighed, hvorfor det ligeledes må antages, at det virker utilgængeligt at anmode om fritagelse flere steder.

Forslagsstillerne mener, at offentlige myndigheder bør være til for borgeren og ikke omvendt. Forslagsstillerne har noteret, at en række organisationer i høringssvarene har givet klart udtryk for et behov for en løsning, som i højere grad imødekommer borgerne, således at borgerne ikke vil være nødsaget til at søge om digital fritagelse hos hver enkelt myndighed, herunder har Justitia foreslået at indføre et digitalt fripas. Med ændringsforslaget bliver det den offentlige myndigheds ansvar at undersøge, om en borger ønsker fritagelse fra andre digitale selvbetjeningsordninger, når der ansøges om fritagelse fra Digital Post. Samtidig forpligtes offentlige myndigheder til at kontrollere, om en borger skal kontaktes digitalt eller via det hjemlede alternativ, uden at borgeren skal anmode herom.

I en overgangsperiode skal den relevante offentlige myndighed rette henvendelse til de borgere, der er fritaget fra Digital Post, med tilbuddet om at blive fritaget fra andre

offentlige digitale selvbetjeningsløsninger, så personer, der allerede er fritaget fra Digital Post, ligestilles med personer, der søger efter det nye regelsæt.

Til nr. 2

Det foreslås, at ordene »om fravigelse« udgår, så der udelukkende står »Anmodning efter stk. 1« frem for »Anmodning om fravigelse efter stk. 1«.

Ændringen foretages alene for at præcisere og forenkle lovforslagets ordlyd.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. marts 2023 og var til 1. behandling den 18. april 2023. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Digitalisering og It.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og digitaliseringsministeren sendte den 5. januar 2023 dette udkast til udvalget, jf. DIU alm. del – bilag 2. Den 29. marts 2023 sendte digitaliseringsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 8 spørgsmål til digitaliseringsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Birgitte Vind (S) Malte Larsen (S) Ida Auken (S) Kasper Roug (S) Kris Jensen Skriver (S) Per Husted (S)

Sara Emil Baaring (S) Simon Kollerup (S) Thomas Skriver Jensen (S) Linea Søgaard-Lidell (V) Eva Kjer Hansen (V)

Hans Andersen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Jeppe Søe (M) nfm. Mohammad Rona (M) Betina Kastbjerg (DD)

Dennis Flydtkjær (DD) Alexander Ryle (LA) Sandra Elisabeth Skalvig (LA) Mona Juul (KF) Lise Bertelsen (KF)

Kim Edberg Andersen (NB) Peter Kofod (DF) Lisbeth Bech-Nielsen (SF) fmd. Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Kirsten Normann Andersen (SF) Pelle Dragsted (EL) Stinus Lindgreen (RV) Noah Sturis (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	6

Moderaterne (M)	16	Nye Borgerlige (NB)	3
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	7		